

نقش مدیریت شهری در کاهش پدیده وندالیسم در محیط شهری مطالعه موردی: شهر بیدخت

محمد پورحسین شهری^۱، علی فانی زاده^۲، علی امانیان^۳

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت شهری، موسسه آموزش عالی بینالود مشهد، ایران

^۲ دانشجوی کارشناسی مددکاری؛ دانشگاه علمی کاربردی بهزیستی بیدخت

^۳ کارشناس مددکاری اجتماعی

چکیده

با افزایش روز افزون جمعیت شهری و هجوم جمعیت از روستا به سمت شهرها و از طرفی افزایش مشکلات روحی و روانی و فشارهای اقتصادی در شهرهایی که به سبب مهاجرت دارای بافت جمعیتی با خرده فرهنگهای مختلف میباشد پدیده وندالیسم شهری با ابعاد گسترده و تازه تری نسبت به گذشته نمود پیدا کرده است. از این رو پژوهش حاضر از نوع کاربردی و با استفاده از روش توصیفی - تحلیلی و با هدف بررسی نقش مدیریت شهری در کنترل پدیده وندالیسم در محیط شهر بیدخت انجام گرفته است. روش جمع آوری اطلاعات کتابخانه ای و پیمایشی می باشد که با استفاده از مطالعه کتابخانه‌های به گردآوری مبانی نظری و با استفاده از روش پیمایشی (پرسشنامه) به جمع آوری اطلاعات در مورد نمونه پرداخته شده است. حجم نمونه آماری با استفاده از فرمول کوکران ۳۵۸ نفر از شهروندان شهر بیدخت می باشد و تحلیل اطلاعات با نرم افزار SPSS انجام گرفته است. یافته های تحقیق نشان میدهد مهاجرت روستائیان به شهر به عنوان اصلی ترین عامل در بروز پدیده وندالیسم در شهر بیدخت مطرح میباشد و عوامل دیگر مانند عدم حس تعلق مکانی و عدم فرهنگ سازی در استفاده از محیط شهری و عدم وجود قوانین و برخورد مناسب مدیران شهری با وندالها در رتبه بعدی جای دارد و پیشنهاد میگردد، مدیران شهری به دنبال فرهنگ سازی و برخورد جدی تر با این پدیده راهکارهایی را جهت افزایش حس تعلق شهروندان به شهر بیدخت فراهم نمایند و با اعمال نظارت بیشتر و اخذ سیاستهای پیشگیرانه از بروز رفتارهای ناهنجار در سطح شهر جلوگیری نمایند.

واژه‌های کلیدی: وندالیسم، مدیریت شهری، شهر بیدخت، محیط شهری.

مقدمه

امروزه توسعه و گسترش شهرنشینی و دوری از طبیعت (عناصر طبیعی و زیست محیطی) باعث بروز آسیب های فراوانی به انسان شده است. هجوم به شهرها و کمبود فضا، باعث از بین رفتن فضاهای طبیعی (حتی در حیات منازل) و شکل جدید شهرنشینی یعنی آپارتمان نشینی شده است. این مسئله، یکی از عوامل افزایش فشار روی انسانها است (برون و مورگو^۱، ۲۰۰۷). بر پایه نظریه "پارک" شهر بهترین مکان برای ظهور بی سازمانی است به ویژه به واسطه خللی که به زندگی خانوادگی و روابط همسایگی یعنی به پاسداری عادت و سنن وارد می آورد این حالت بی سازمانی در شیکاگو تشدید می یابد زیرا در اینجا ما با جمعیتی سروکار داریم که به مقدار زیادی از مهاجران تشکیل یافته است یعنی از کسانی که نه مؤفق به تطبیق سریع خود با محیط پیرامون جدید و نسبتاً بیگانه می شوند و نه مؤفق به مهار کردن زندگی آزادتر که شهر به آنجا ارایه می نماید (انصاری، ۱۳۶۹: ۲۱؛ کوزر، ۱۳۷۱: ۴۷۷؛ پارک، ۱۳۵۸: ۸۵)

وندالیسم^۲ عبارتست از تخریب ارادی اموال و متعلقات عمومی به صورت مداوم و مکرر در اغلب تعاریف صاحب نذران از آن به عنوان رفتاری معطوف به تخریب خرابکاری اموال، تأسیسات و متعلقات عمومی نام برده اند (محسنی تبریزی، ۲۲-۲۱: ۱۳۸۳). وندالیسم پدیده ای ملموس و در عین حال، واقعیتهای تلخ و گریزناپذیر است که به عنوان یکی از نمودهای زندگی اجتماعی در جامعه مدرن و ماشینی حضور دارد. وندالیسم از نظر جامعه شناختی به مفهوم داشتن نوعی روحیه بیمارگونه به کار رفته است که بیان کننده تخریب اموال و تأسیسات عمومی است (اصغر میر فردی، ۱۳۹۱). "وندال" در لغت، به معنای خرابکار و "وندالیسم" از نظر لغوی، به مواردی اطلاق می شود که شخص به تخریب اموال عمومی و دیگران مبادرت می کند. وندال نام قومی از اقوام ژرمن-اسلاو در قرن پنجم میلادی بوده که روحیه ویرانگر آنها باعث شد همه رفتارهای بزهکارانه ای که به منظور تخریب اموال و تعلقات عمومی صورت می گیرد به وندالیسم تعبیر شود. (محسنی تبریزی، ۱۳۸۳: ۲۱) نوع رشته ای که افراد در آن تحصیل می کنند و نیز فضای دانشکده یا خوابگاه، بر ترغیب دانشجویان برای نگارش مطالب، تأثیرگذار است. علاوه بر این، بر اساس رویکرد پنجره های شکسته^۳ اماکن تخریب شده، پنجره های شکسته شده یا دیوارهای نوشته شده، وندالها را به تخریب بیشتر ترغیب می کند. بر این اساس، اگر یک پنجره شکسته رها شود و تعمیر نشود، در واکنش به این پیام که "هیچ کس مراقب نیست"، به زودی پنجره های بیشتری خواهد شکست. استدلال این رویکرد آن است که حضور پنجره های شکسته یا وندالیسم بیشتر بر ادراک ساکنان از میزان جرم و انحراف در منطقه مورد نظر تأثیر خواهد گذاشت؛ به این معنا که جرم در حال افزایش است. (استافورد و پترسون، ۲۰۰۲). (اسماعیل بلالی، ۱۳۹۲)

آسیبهای شهری: آن دسته از آسیبها و کجرویهای شهری است که در سطوح خرد و کلان موجب آسیبهای ساختاری و کارکردی برای جامعه شهری می شود (موسوی، ۱۳۷۸).

به طور کلی مفهوم و نظریه های بیگانگی به اقتضای نیازهای فکری متناسب با شرایط زندگی اجتماعی مطرح شده اند، لیکن عنصر محوری و مشترک همه نظریه ها توضیح وضع و حالت نامطلوب و بیمارگونه در انسان است. تا جایی که به نظریه ی جامعه شناختی بیگانگی مربوط می شود، ویژگیهایی که بیگانگی به واسطه آنها تعریف می شود به انسان و نظام اجتماعی مربوط است. اصطلاح آلیناسیون از قرن هفده به بعد در حقوق و سپس در روان شناسی و فلسفه به کار رفته است. معادل آلمانی آن «Entausserung» است که به معنای جدایی از خود یا رسیدن به "ناخود" (nonmoi) است و ما آن را مترادف "بی خودی" به کار می بریم. در مراحل آغازین "خود" دو پاره می شود و حالت "خودمقسم" یا خودشکافته پدید می آید این "خودپارگی" مقدمه از "خودبی خود" شدن محسوب می شود (شیخاوندی، ۱۳۷۹: ۱۱۵).

(حامد محمدی، ۱۳۹۰) ارایش فروم بیش از هر روان شناس اجتماعی دیگری در تفسیر، تبیین، تحلیل و توسعه مفهوم بیگانگی کوشیده است. فروم اعتقاد دارد که ریشه های بیگانگی آدمی را می توان در جریان رشد تکاملی او جستجو کرد. برخلاف

¹ Brown & Morgue

² vandalism

³ Broken Windows Approach

حیوانات پست تر که گرایش آنها را به رفتار و فعالیت وادار می کنند، انسان به قابلیت روانی منحصر به فردی مجهز است که او را قادر می سازد بر جهان طبیعت فائق آید. زندگی او دیگر تابعی از نیروهای قهار و سلطه گر نیست، بلکه براساس خودآگاهی، برهان، تحلیل و تفهیم قوام و نظام یافته است. از این رو انسان و طبیعت دو واقعیت مستقل به شمار می آیند و عدم وحدت و یگانگی این دو سبب می شود بشر خود را در محیط بیگانه ای ببیند که در آن از طبیعت جدا افتاده است. مسئله هستی آدمی و حیات او در جهان طبیعت مسئله ای نادر و منحصر به فرد است. به قول فروم انسان با آنکه از طبیعت جدا و منفک است، با آن هستی می یابد؛ با طبیعت قرین است. بخشی از او عالم بالاست، خدایی است، الهی است، نامتناهی است و بخش دیگرش از جهان خاکی و حیوانی است (فروم،^۴ ۱۹۵۵).

ادبیات تحقیق

هر تحقیق به یک چارچوب و مبانی نظری نیاز دارد. چارچوب نظری، مبنایی است که فرد پژوهشگر بر اساس آن درباره روابط بین متغیرها و عواملی که در ایجاد مسأله مهم تشخیص داده شده اند فرضیه سازی می کند. چارچوب نظری مبنایی است که تمام تحقیق بر روی آن استوار می گردد، یک شبکه منطقی، توسعه یافته، توصیف شده و کامل بین متغیرهایی است که از طریق فرآیندهایی مانند مصاحبه، مشاهده، بررسی ادبیات موضوع و پیشینه تحقیق تهیه می شود (خاکی، ۱۳۸۴: ۵۹-۶۳). وندال ها یا مخربین اغلب خود را به نوعی توجیه می کنند و خود را افرادی شوخ طبع می دانند و خراب کار عمل خراب کاری را مسئله جدی تلقی نمی کنند (توحیدی، ۱۳۷۹: ۲۶۳).

درواقع، مسئله اجتماعی به شرایط اجتماعی اطلاق می شود که برای افراد، جهان اجتماعی و جهان فیزیکی ما دارای پیامدهای منفی و ناگواری است (گوئرو،^۵ ۲۰۰۵).

(مقصودی، بنی فاطمه، ۱۳۹۰) از نظر انگیزش، پرخاشگری و وندالیسم با هم ارتباط دارند. زیرا پرخاشگری یکی از مکانیسم های روانی است که به منظور تسلط پیدا کردن بر محیط و کسب آرامش به کار می رود. پرخاشگری اعمال خصمانه ای را شامل می شود که از روی عمد صورت می گیرد و به افراد و اشیا آسیب می رساند. پرخاشگری اغلب به دلیل ناکامی صورت می گیرد و در رابطه با افراد به صورت کتک زدن، شکنجه دادن، آزار رساندن و گاهی استهزا و مسخره کردن یا سرزنش کردن خود را نشان می دهد و در رابطه با اشیا حالتی از خراب کاری، نابود سازی و ویرانگری (وندالیسم) دارد (برتلند،^۶ ۱۹۷۳).

در میان صاحب نظران تبیین های کنترل، میتوان از تراویس هیرشی نام برد که پیدایش کجروی را معلول ضعف همبستگی در گروه ها و نهادهای اجتماعی و نیز تضعیف اعتقادات و باورهای موجود در جامعه می شمرد. هیرشی به جای آنکه مانند دورکیم افراد را به عنوان منحرف یا منطبق ببیند، بر این باور بود که رفتار، بازتاب دهنده درجات مختلف اخلاقیات است. او چنین استدلال می کرد که قدرت هنجارهای درونی شده، آگاهی و تمایل برای تأیید، رفتار رایج را تشویق می کنند. او افراد را به عنوان افرادی دارای منافع شخصی و لذا آماده برای عمل به شکلی که بیشترین میزان سود را عاید سازد نگاه می کند جامعه به عنوان نوعی مانع درمورد آن رفتار عمل می کند و اگر این موانع سست شوند، رفتار خود -منفعتی ظاهر می گردد (ویلیامز، ۱۳۸۳).

رابرت مرتن این فشار را ناشی از عدم توانایی شخص در دستیابی به اهداف مقبول اجتماعی می داند، آلبرت کوهن ناکامی در رسیدن به جایگاه بالا در جامعه را عامل فشار می شمارد و کلوارد والین عدم برخورداری اشخاص از فرصت های نامشروع برای نیل به هدف را واردکننده فشار بر افراد و راندن آنان به سوی کج رفتاری می داند (صدیق سروستانی، ۱۳۸۶: ۴۴).

دورکیم معتقد است که جامعه نیازمند انضباط و نظارت بر اعمال افراد و محدود کردن تمایلات و آرزوهای سیری ناپذیر آنان از طریق فشار اجتماعی است (تنهایی، ۱۳۷۴: ۱۳۳).

⁴ Fromm

⁵ Guerrero

⁶ Bertland

(ژانورن ۱۳۶۷) درمورد تعریف تخریب‌گری می‌نویسد همه معانی خرابکاری اشاره‌های تاریخی دارد به قوم وندال که از طایفه‌های ژرمنی و تا حدودی اسل او بوده‌اند. این قوم پادشاهی بنام گنسریک داشتند که از ۴۲۸ تا ۴۷۷ میلادی سلطنت می‌کرده است و در عهد او وندال‌ها به سرزمین‌ها هجوم می‌بردند و ظاهراً بر سر راه خود از آبادانی چیزی بر جای نمی‌نهادند، همین شهرت تاریخی سبب شده است که امروزه وندالیسم را به معنی وحشی‌گری و ویرانگری و خرابکاری نیز بکار برند، مطلب قابل ذکر اینست که وندال‌ها در هجوم‌های وحشیانه خود چیزی را ویران می‌کردند که خود نساخته بودند، اما هم‌نوعان امروزی ما به نابودی چیزهایی کمر بسته‌اند که از آن جامعه خودشان است درواقع بیشتر این آسیب‌ها شامل مدارس و بخصوص مدارس است که قشرهای زیرین جامعه در آن قرار دارد (ژانورن، ۱۳۶۷: ۲۸)

(رضا علی محسنی، ۱۳۹۳) به نظر "زیمل" تماس فیزیکی نزدیک بین افراد متعدد لزوماً تغییراتی را در وسایل جهت یابی و برقراری ارتباط با محیط شهری و به ویژه با افراد دیگر به همراه دارد (زیمل، ۱۳۷۲: ۲۳)

"ساندرز" در معرفی آرای زیمل می‌نویسد: "افزایش در فاصله اجتماعی^۷ نه تنها بر پیچیدگی حوزه آزادی‌های فردی می‌افزاید بلکه درجه تمایزات فردی و گروهی را هم بیشتر می‌نماید (ساندرز^۸، ۱۹۹۳)

پیشینه پژوهش

حسینی (۱۳۸۹) در پژوهش خود، با توجه به خسارت‌های مالی و غیر مادی که پدیده‌ی وندالیسم به همراه دارد، نیاز به مقابله با آن را مطرح می‌کند و معتقد است: طراحی شهری باید فضاهای عمومی را به گونه‌ای خلق کند که زمینه بروز جرم و وندالیسم به حداقل برسد. همچنین، نتایج پژوهش محسنی تبریزی (۱۳۷۹) حاکی از آن است که میل به وندالیسم، متأثر از عوامل متعددی است که در شبکه‌ای از روابط علی با یکدیگر به سر می‌برند. مقصودی و بنی فاطمه (۱۳۸۳) نیز در پژوهش دیگری، یکی از مهم‌ترین علل وندالیسم را عدم مشارکت اجتماعی مردم می‌دانند

رامون اسپایچ (۲۰۰۶)، از دانشگاه آمستردام هلند، به این نتیجه رسید که اوباشگری و رفتارهای وندالیستیک تماشاگران فوتبال تحت تأثیر شش عامل اصلی شکل می‌گیرد، از جمله هیجان زدگی و برانگیختگی هیجانی خوشایند، ایجاد هویت مردانه و خشن، هویت یابی‌های منطقه‌ای و محلی، مدیریت فردی و جمعی شهرت، ایجاد احساس همبستگی و تعلق، و قدرت و خودمختاری رفتار اجتماعی شامل مجموعه‌ای از باورها، طرز تلقی‌ها و کردارهاست که بر اساس آن یک انسان یا یک گروه در برابر شرایطی خاص، واکنش نشان می‌دهد. رفتار انسان، پیچیده و دارای ابعاد ذهنی و عینی است و الگوی رفتاری به عنوان منظومه‌ای از باورها و ارزش‌های اعتقادی و نیز گرایش‌ها و تمایلات و عادات فرد می‌باشد که خود را در قالب منش و رفتار نشان می‌دهد. رابطه عقاید و باورها (نگرش)، تمایلات (گرایش‌ها) و رفتار (منش) نشانگر الگوی رفتاری باشد (فراهانی، ۱۳۸۹، ۵۵).

در تحقیقات دیگر جب (۲۰۰۹) معتقد است که پیوندهای محکم اجتماعی مانع انحراف می‌شوند، در حالی که پیوندهای ضعیف انعطاف پذیری کمتری نسبت به انحراف دارند. به عبارت دیگر هر چه انسجام و همبستگی بیشتر باشد، میزان انحرافات کمتر است. لونسترین (۲۰۰۰) نشان می‌دهد که عدم وجود پدر در خانواده و یا وجود ناپدری در خانواده، بیش از عدم وجود مادر، در میزان بزهکاری و خرابکاری فرزندان مؤثر است. مایر و دیگران (۲۰۰۲) نشان می‌دهند که محیط مدرسه و نوع برخورد مسؤولین آن با دانش‌آموزان، ارتباط مستقیمی با رفتار خرابکارانه آنها دارد. با افزایش میزان تحصیلات، می‌زان رفتارهای خرابکارانه نوجوانان کاهش می‌یابد. لایندستروم و همکاران (۲۰۰۳) به تأثیر سرمایه اجتماعی و عوامل فردی و میزان مشارکت اجتماعی بر احساس ناامنی اعتقاد دارند. متانی و لوبووا (۲۰۰۴) به شهرنشینی، ارتقای امنیت و تغییر شرایط اجتماعی و فیزیکی در تبیین جرم و انحراف معتقد است.

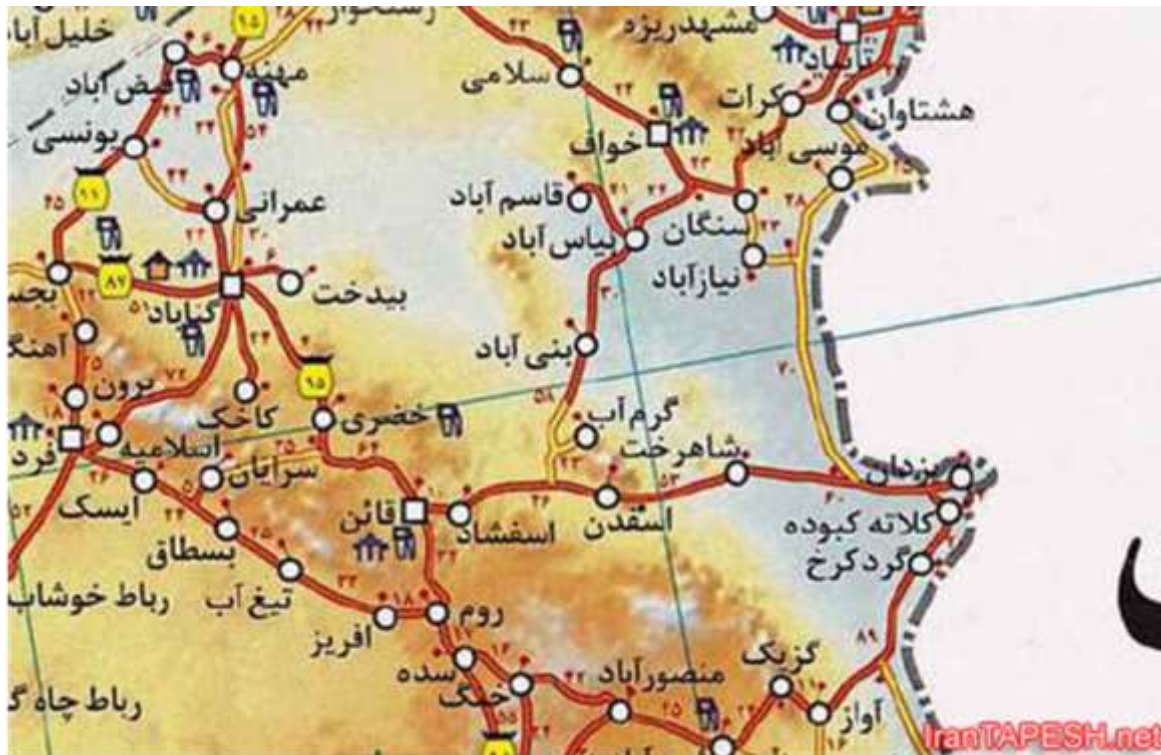
قیوم‌زاده (۱۳۹۰) در پژوهشی با عنوان «بررسی جامعه‌شناختی عوامل اجتماعی و اقتصادی مؤثر بر شیوع وندالیسم در

⁷ Social distance.

⁸ sanders

شهرستان خلخال « در قالب پایان نامه مقطع ارشد انجام داده است و نتایج نشانگر تأیید فرضیات اصلی این تحقیق یعنی وجود ارتباط معنی‌دار بین متغیرهای اجتماعی و اقتصادی مؤثر در گرایش به رفتارهای وندالیستی دانش‌آموزان است. (مطلق، ۱۳۹۲)

شناخت منطقه مورد پژوهش

نقشه شماره ۱- موقعیت شهرستان گناباد و شهر بیدخت

شهر بیدخت در ۹ کیلومتری شمال شرقی شهر گناباد (مرکز شهرستان) و در فاصله ۲۷۲ کیلومتری جنوب شهر مشهد قرار گرفته است. وسعت شهر بیدخت و قرات تابعه آن ۲۹۰۰۰ کیلومتر مربع است که قریب به یک سوم مساحت کل شهرستان است و از لحاظ تقسیمات داخلی بزرگترین وسعت را به خود اختصاص داده است. این شهر، به علت موقعیت ارتباطی مناسب با شهرهای جنوبی و داشتن نقش ورودی استان خراسان رضوی از سمت جنوب و همچنین داشتن جاذبه‌های گردشگری و آثار باستانی، امکان جذب مسافرین و گردشگران زیادی را دارد.

جدول ۱- پیش‌بینی جمعیت شهر بیدخت تا سال ۱۴۱۵؛ منبع: مطالعات طرح جامع شهر بیدخت

۱۴۱۵	۱۴۱۰	۱۴۰۵	۱۴۰۰	۱۳۹۵	۱۳۹۰	۱۳۸۵	
۱۲۰۰۸	۱۰۳۵۸	۸۹۳۵	۷۷۰۷	۶۶۴۸	۵۷۳۵	۴۹۴۷	

روش و یافته‌های پژوهش

یافته‌های توصیفی تحقیق شامل مشخصات عمومی پاسخ‌دهندگان و سوالات توصیفی تحقیق است:

جنسیت

از بین پاسخ دهندگان ۲۱۰ نفر معادل ۵۹ درصد مرد بوده و ۱۴۸ نفر معادل ۴۱ درصد زن اند.

وضعیت تاهل

همچنین از میان پاسخ دهندگان ۸۵ نفر (۲۳/۷۸ درصد) مجرد و ۲۷۳ نفر (۷۶/۲۵ درصد) متاهل اند.

سن

در این قسمت برای تشریح وضعیت نمونه ی آماری به لحاظ سنی، سه گروه سنی جوانان (۳۴-۱۸ سال)، میان سال (۵۹-۳۵ سال) و کهن سالان (۶۰ سال و بالاتر) تعریف شد. یافته های تحقیق در این زمینه نشان می دهد که از مجموع پاسخ دهندگان ۱۲۶ نفر (۳۴/۶۷ درصد) در گروه جوانان، ۱۷۲ نفر (۴۸/۰۴ درصد) در گروه میان سالان و ۷۲ نفر (۲۰/۱۱ درصد) در گروه کهن سالان قرار دارند. همچنین جوان ترین فرد پاسخگو ۱۸ سال سن داشته و پیرترین فرد ۷۲ سال سن داشته است. میانگین سن پاسخگویان نیز ۳۹ سال است.

جدول شماره ۲: توزیع فراوانی پاسخ دهندگان بر حسب وضعیت سنی؛ منبع: یافته های تحقیق، ۱۳۹۵

گروه سنی	فراوانی مطلق	درصد فراوانی مطلق	درصد تجمعی
جوانان (۱۸-۳۴)	۱۲۶	۳۵/۱۹	۳۵/۱۹
میان سالان (۳۵-۵۹)	۱۸۰	۵۰/۲۸	۸۵/۴۷
کهن سالان (۶۰ و بالاتر)	۵۲	۱۴/۵۳	۱۰۰
جمع کل	۳۵۸	۱۰۰	۱۰۰

تحصیلات

بررسی میزان تحصیلات پاسخ دهندگان نشان می دهد که ایشان از این نظر در وسعت نسبتاً مناسبی قرار دارند. به طوری که بیش از نیمی از آن ها (۵۶/۲۴ درصد) مدرکی بالاتر از دیپلم دارند. بر اساس یافته های تحقیق تنها ۱۰ نفر (۲/۷۹ درصد) از پاسخ دهندگان بی سواد، ۴۰ نفر (۱۱/۳۷ درصد) دارای تحصیلات ابتدایی، ۲۶ نفر (۷/۲۶ درصد) دارای تحصیلات راهنمایی، ۸۰ نفر (۲۲/۳۴ درصد) دارای مدرک دیپلم، ۳۶ نفر (۱۱/۴۶ درصد) دارای مدرک فوق دیپلم، ۱۴۰ نفر (۳۹/۲۱ درصد) دارای مدرک لیسانس و ۲۰ نفر (۵/۵۸ درصد) دارای مدرک فوق لیسانس یا بالاترند.

سابقه ی سکونت

سابقه ی سکونت در یک محل می تواند در تقویت مولفه های اجتماعی مانند سرمایه ی اجتماعی، تعلق مکانی، اعتماد اجتماعی، هویت جمعی و شاخص های تخریب گری و ... موثر باشد. بر این اساس، درباره ی سابقه ی سکونت در هریک از نمونه های آماری پرسش شده است. یافته های این بخش حاکی از آن است که ۴۳ نفر (۱۱/۶۷ درصد) از پاسخ دهندگان دارای سابقه ی سکونت ۱ سال یا کمترند؛ همچنین ۱۰۷ نفر (۲۹ درصد) دارای سابقه ی بین ۱ تا ۵ سال، ۱۲۰ نفر (۳۳/۶۷ درصد) سابقه ی سکونت بین ۵ تا ۱۰ سال، ۵۳ نفر (۱۶/۳۳ درصد) دارای سابقه ای بین ۱۰ تا ۲۰ سال و ۲۸ نفر (۹/۳۳ درصد) دارای سابقه ی سکونت بیش از ۲۰ سال در محدوده ی تحت مطالعه اند.

وضعیت فعالیت پاسخ دهندگان

یافته های تحقیق نشان می دهد که از مجموع پاسخ دهندگان، ۱۶۱ نفر (۴۴/۸۷ درصد) شاغل، ۳۷ نفر (۱۰/۳۴ درصد) بیکار، ۳۵ نفر (۹/۷۷ درصد) محصل، ۷۵ نفر (۲۰/۹۵ درصد) خانه دار، و ۵۰ نفر (۱۳/۹۷ درصد) دارای درآمد بدون کارند.

گویه های مطرح شده

جهت بررسی عوامل موثر بر پدیده وندالیسم در شهر بیدخت و تاثیر مدیریت شهری بر مهار این پدیده ۱۰ گویه به شرح جدول

زیر تهیه و مورد پرسش قرار گرفت.

جدول شماره ۳: نحوه پاسخگویی و تعداد پاسخ ها؛ منبع: نگارندگان ۱۳۹۵

ردیف	گزینه ها	درجه اهمیت				
		خیلی زیاد ۵	زیاد ۴	متوسط ۳	کم ۲	خیلی کم ۱
۱	مهاجرت روستانشینان به شهر	۱۶۰	۹۵	۶۰	۲۵	۱۸
۲	عدم تعمیر و اصلاح امکانات تخریب شده گذشته	۲۰	۱۳۰	۱۱۰	۷۹	۱۹
۳	وجود خلاء قانونی و عدم برخورد مسئولین شهری	۸۸	۹۲	۱۱۰	۶۰	۸
۴	عدم وجود مکانها و امکاناتی جهت پرکردن اوقات فراغت	۶۵	۷۰	۱۷۰	۲۸	۲۵
۵	فرهنگ سازی استفاده از مکانهای عمومی و محیط شهری	۱۰۵	۷۲	۱۱۵	۵۹	۷
۶	افزایش فاصله طبقاتی و فقر شهری	۵۰	۸۳	۱۴۰	۶۲	۲۳
۷	روش و نوع طراحی فضا و محیط شهری	۷۹	۷۵	۱۳۰	۵۰	۲۴
۸	مشارکت اجتماعی مردم در مراحل مختلف مدیریت شهری	۷۶	۸۵	۱۲۳	۶۱	۱۳
۹	حس تعلق مکانی در بین شهروندان	۱۰۸	۷۶	۱۰۵	۵۸	۱۱
۱۰	عدم وجود مکانهایی برای تخلیه هیجان	۴۸	۱۱۲	۱۳۸	۴۸	۱۲

بررسی ها در شهر بیدخت نشان میدهد از بین عوامل موثر بر پدیده وندالیسم در عامل مهاجرت روستانشینان به شهر با امتیاز ۳.۹۹ بیشترین تاثیر را داشته و عامل عدم تعمیر و اصلاح امکانات تخریب شده گذشته با امتیاز ۳.۱۴ کمترین میزان تاثیر در وندالیسم شهری را داشته است.

جدول شماره ۴- میزان امتیاز هر کدام از گویه ها؛ منبع: نگارندگان ۱۳۹۵

ردیف	گزینه ها	امتیازات				
		خیلی زیاد ۵	زیاد ۴	متوسط ۳	کم ۲	خیلی کم ۱
۱	مهاجرت روستانشینان به شهر	۸۰۰	۳۸۰	۱۸۰	۵۰	۱۸
۲	عدم تعمیر و اصلاح امکانات تخریب شده گذشته	۱۰۰	۵۲۰	۳۳۰	۱۵۸	۱۹
۳	وجود خلاء قانونی و عدم برخورد مسئولین شهری	۴۴۰	۳۶۸	۳۳۰	۱۲۰	۸
۴	عدم وجود مکانها و امکاناتی جهت پرکردن اوقات فراغت	۳۲۵	۲۸۰	۵۱۰	۵۶	۲۵

۱۲۸۳	۷	۱۱۸	۳۴۵	۲۸۸	۵۲۵	فرهنگ سازی استفاده از مکانهای عمومی و محیط شهری	۵
۱۱۴۹	۲۳	۱۲۴	۴۲۰	۳۳۲	۲۵۰	افزایش فاصله طبقاتی و فقر شهری	۶
۱۲۰۹	۲۴	۱۰۰	۳۹۰	۳۰۰	۳۹۵	روش و نوع طراحی فضا و محیط شهری	۷
۱۲۲۴	۱۳	۱۲۲	۳۶۹	۳۴۰	۳۸۰	مشارکت اجتماعی مردم در مراحل مختلف مدیریت شهری	۸
۱۲۸۶	۱۱	۱۱۶	۳۱۵	۳۰۴	۵۴۰	حس تعلق مکانی در بین شهروندان	۹
۱۲۱۰	۱۲	۹۶	۴۱۴	۴۴۸	۲۴۰	عدم وجود مکانهایی برای تخلیه هیجان	۱۰

در نمودار شماره یک میزان تاثیر هر کدام از گزینه ها و امتیاز هر کدام در قالب طیف لیکرت ارائه شده است.

نمودار شماره یک - تاثیر و امتیازات گویه ها؛ منبع: نگارندگان ۱۳۹۴

بحث و نتیجه گیری

نتایج تحقیق نشان میدهد مهاجرت روستائیان به شهر به عنوان اصلی ترین عامل در بروز پدیده وندالیسم در شهر بیدخت مطرح میباشد و عوامل دیگر مانند عدم حس تعلق مکانی و عدم فرهنگ سازی در استفاده از محیط شهری و عدم وجود قوانین و برخورد مناسب مدیران شهری با وندالها در رتبه بعدی جای دارد. از این رو پیشنهاد میگردد مدیران شهری به دنبال فرهنگ سازی و برخورد جدی تر با این پدیده راهکارهایی را جهت افزایش حس تعلق شهروندان به شهر بیدخت فراهم نمایند و در خصوص حضور افراد غریبه و روستایی در شهر با اعمال نظارت بیشتر و اخذ سیاستهای پیشگیرانه از بروز رفتارهای ناهنجار در سطح شهر جلوگیری نمایند.

منابع

۱. ارجمند سیاهپوش، اسحق، حیدرآبادی، ابوالقاسم، ارجمند سیاهپوش، بهاره. (۱۳۹۲). نقش عوامل اجتماعی در تبیین رفتارهای وندالیستی دانش آموزان دوره متوسطه شهر اندیمشک (با تأکید بر امنیت اجتماعی). فصلنامه مطالعات جامعه شناختی جوانان، سال سوم، شماره نهم. ۲۳-۴۶.
۲. انصاری، عبدالمعبود. (۱۳۶۹). ایرانیان مهاجر در ایالات متحده، ابوالقاسم سری، تهران: نشر آگه.
۳. بلالی، اسماعیل. جعفری، راحله. آغچه، علی. (۱۳۹۲). بررسی وندالیسم گرافیتی در دانشگاه، تحلیل محتوای دیوار نوشته های دانشگاه بو علی سینا و آزاد همدان. فرهنگ در دانشگاه اسلامی ۸. سال سوم. شماره سوم
۴. پارک، رابرت. (۱۳۵۸). نظراتی درباره بررسی شهر و رفتار انسانی و محیط شهری، در مفهوم شهر ۲، تهران: گروه مطالعات شهری و منطقه‌ای.
۵. کوزر، لوییس. (۱۳۷۱). زندگی و اندیشه بزرگان جامعه‌شناسی، ترجمه محسن ثلاثی، تهران: انتشارات کلمه.
۶. تنهایی، ابوالحسن. (۱۳۷۴). مکاتب و نظریه‌های جامعه‌شناسی. مرنديز، تهران.
۷. توحیدی، افسانه. (۱۳۷۹). مشاهده و بررسی تخریب‌ها.
۸. فراهانی، فاطمه. (۱۳۸۹). توسعه فرهنگی و رسانه ملی (طراحی مدل اندازه‌گیری تأثیر رسانه ملی در توسعه فرهنگی). نشر معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی، تهران.
۹. خاکی، غلامرضا. (۱۳۸۴). شیوه‌نامه تدوین طرح و نقد تحقیق. بازتاب. تهران.
۱۰. صدیق سروسستانی، رحمت‌الله. (۱۳۸۶). آسیب‌شناسی اجتماعی. انتشارات سمت. تهران.
۱۱. مقصودی، سوده، بنی فاطمه، زهرا. تحلیل محتوای دیوار نویسی های کلاس های درس دانشگاه شهید باهنر کرمان. فصلنامه علمی پژوهشی رفاه اجتماعی. سال سوم، شماره ۱۳. ۲۶۷-۲۸۸.
۱۲. ژانورن، پاتریس. (۱۳۶۷). وندالیسم: بیماری جهانی خرابکاری، (۱۳۷۷)، ترجمه فرخ ماهان، مجله دانشمند، شماره پی در پی ۲۹۹.
۱۳. قیوم‌زاده، قیوم. (۱۳۹۰). بررسی جامعه‌شناختی عوامل اقتصادی و اجتماعی مؤثر بر شیوع وندالیسم در شهر خلخال، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، رشته جامعه‌شناسی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات.
۱۴. محمدی، حامد، فتح، سروش. (۱۳۹۰). شهرنشینی، بیگانگی اجتماعی و رفتارهای وندالیستی جوانان. فصلنامه پژوهش اجتماعی، سال چهارم، شماره ۱۳. ۱۵۷-۱۷۱.
۱۵. موسوی، یعقوب. (۱۳۷۸). تبیین نظری جامعه‌شناسی جرایم شهری، اطلاعات سیاسی-اقتصادی، شماره ۴-۱۴۳.
۱۶. مطلق، معصومه، ندری، ساجده. (۱۳۹۲). بررسی جامعه‌شناختی عوامل مؤثر بر گرایش دانش آموزان پسر به وندالیسم در محیط مدارس (مطالعه موردی دبیرستانهای شهرستان خرم‌آباد). فصلنامه مطالعات جامعه شناختی جوانان. سال چهارم. شماره دهم. ۱۱۷-۱۳۶.
۱۷. محسنی، رضا علی، نصرتی پایانی، عزت‌الله. (۱۳۹۳). نسبت شهر با جرم و آسیب‌های اجتماعی (مطالعه ای در رتبه بندی جرایم و آسیب‌های اجتماعی و اقتصادی شهر گرگان). پژوهشنامه جغرافیای انتظامی. سال دوم. شماره هفتم. ۱۱۳-۱۳۸.
۱۸. محسنی تبریزی، ع.ر. (۱۳۸۳). وندالیسم. تهران: انتشارات آن.
۱۹. میرفردی، اصغر احمدی، سیروس. نیکخواه، زهرا. (۱۳۹۱). بررسی عوامل اجتماعی مؤثر بر گرایش به وندالیسم (خرابکاری) در بین دانش آموزان دبیرستانی شهر یاسوج. جامعه‌شناسی کاربردی. سال بیست و سوم. شماره پیاپی (۴۷)، شماره سوم. ص ۱۸۵-۲۰۶.

20. Spaij, Ramon (2006). Aspects of Hooliganism Violence. Amsterdam School For Social Science Research, pp 1-32.
21. Brown, T., Morgue, B. (2007), "Off the Couch and the Move: Global public health and the medication of nature", *Social Science & Medicine*, 64, 1343-1354.
22. Jeb, A & Amy, F. & Sean, p (2009) Social control- serious delinquency and risky behavior, *Journal of crime & delinquency*, p. 423.
23. Bertland and Alvin. (1973). *Basic Sociology CA: Good Year Publishing Company Inc.*
24. Fromm. E. (1955). *The sane society*. N.Y.
25. Guerrero,A.L. (2005). *Social Problems*,London:Pine Forge Press.
26. Sonders,D.(1993). *Social Theory and Urban Questions*,London: Routledge.